

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 września 2018 r. wniosku obrońcy **K. P.**

o wznowienie postępowania prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 marca 2009 r., sygn. akt II Akz [...], utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt IV K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić wniosek;**
- 2) kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć K. P.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w P. skierował do Sądu Okręgowego w G. wniosek w trybie art. 324 k.p.k. o umorzenie postępowania karnego wobec K. P., podejrzanego o czyny z art. 224 § 1 k.k. (popełniony w dniu 16 maja 2007 r., pkt I) i z art. 140 § 2 k.k. (popełniony w okresie od 5 maja do 31 maja 2007 r., pkt II) wobec ustalenia, że podejrzany dopuścił się tych czynów w stanie niepoczytalności. Prokurator wniósł zarazem o zastosowanie wobec K. P. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym.

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt IV K [...], ustalił, iż wymieniony dopuścił się opisanego w pkt I czynu, jednakże z uwagi na chorobę psychiczną nie mógł rozpoznać znaczenia czynu ani pokierować swoim

postępowaniem. Stąd też, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie. W odniesieniu do czynu z pkt II ustalił, że K. P. dopuścił się jego popełnienia w okresie od 12 lutego 2007 r. do 31 maja 2007 r., a z uwagi na stwierdzoną niepoczytalność tempore criminis, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.p.k. umorzył postępowanie także w tej sprawie. Na podstawie art. 93 k.k. w zw. z art. 94 § 1 i 2 k.k. Sąd Okręgowy w G. orzekł o zastosowaniu wobec J. P. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu zażalenia złożonego na to postanowienie, utrzymał je w mocy (postanowienie SA z dnia 25 marca 2009 r., sygn. akt II AKz [...]).

Obrońca skazanego złożył wniosek o wznowienie przedmiotowego postępowania z uwagi na wystąpienie przesłanki zawartej w art. 540 § 1 pkt 1) k.p.k. (w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia). W niniejszej sprawie miało to być przestępstwo z art. 231 k.k. rzekomo popełnione przez sędziego Sądu Okręgowego w G., a polegające na prowadzeniu postępowania w sprawie IV K [...] w sposób niezgodny z procedurą karną. Prokuratura Rejonowa w G. odmówiła wszczęcia postępowania w tej sprawie z uwagi na upływ terminu przedawnienia karalności domniemanego czynu, do czego doszło już 3 lata przed złożeniem wniosku o ściganie przez K. P.. Odmówiono także przyjęcia zażalenia na to postanowienie (sygn. akt PR 2 Ds.[...]).

W odpowiedzi na przedmiotowy wniosek, Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku oraz zawartych w nim wniosków dowodowych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny.

Przy rozważaniu, czy zaistniała wskazywana przez obrońcę skarżącego podstawa wznowienia postępowania podstawowe znaczenie ma to, czy został wypełniony wymóg formalny określony w art. 541 § 1 k.p.k. Zgodnie z przywołanym przepisem czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. W tym wypadku wniosek o wznowienie postępowania powinien wskazywać wyrok

skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego.

Wnioskodawca nie powołał się na prawomocny wyrok skazujący sędziego za czyn z art. 231 k.k., gdyż wyrok taki nie zapadł. Wskazał jedynie na postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa z uwagi na przedawnienie karalności. Obrońca twierdzi, że postanowienie tej treści ma, w świetle art. 541 § 1 i § 2 k.p.k., moc równoważną wyrokowi skazującemu także wtedy, gdy postanowienie stwierdza niemożność wszczęcia śledztwa w sprawie o przestępstwo, o którego popełnieniu zawiadamiano.

Nie sposób jednak zgodzić się z poglądem, że przepisy zamieszczone w art. 541 k.p.k. uprawniają do ubiegania się o wznowienie postępowania, mimo braku ustalenia przez organ procesowy w orzeczeniu innym, niż prawomocny wyrok skazujący, że sprawca popełnił czyn o znamionach przestępstwa. Wszak podstawowym warunkiem ubiegania się o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. jest wykazanie, że "w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa". Czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony, na co jednoznacznie wskazuje się w art. 541 § 1 k.p.k. Procesowym wyrazem owego ustalenia jest wydanie prawomocnego wyroku skazującego albo orzeczenia stwierdzającego niemożność wydania wyroku skazującego z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 - 11 lub w art. 22 k.p.k. Nie każde jednak orzeczenie, z którego wynika, że niemożliwe jest wydanie wyroku skazującego, można uznać za równoważne orzeczeniu, w którym ustalono popełnienie przez sprawcę czynu o znamionach przestępstwa.

Co do zasady ustalenie takie nie będzie zawarte w postanowieniach o odmowie wszczęcia postępowania, gdy ujemna przesłanka procesowa zaistniała przed zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa. Taka właśnie sytuacja zachodzi wtedy, gdy zawiadomienie przestępstwie składa się już po upływie okresu przedawnienia karalności. Jest oczywiste, że występująca wtedy ujemna przesłanka procesowa obliguje organ śledczy do odmowy wszczęcia postępowania bez podejmowania czynności procesowych w celu ustalenia, czy rzeczywiście doszło do złożenia fałszywych zeznań. W tych warunkach z postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania nie wynika wcale, że stwierdzono popełnienie

przestępstwa, do którego doszło w związku z jakimkolwiek innym postępowaniem (por. post. SN z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 28/12, OSNKW 2013 z.1, poz.10).

Ze wskazanego we wniosku o wznowienie postępowania postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej w G. o odmowie wszczęcia postępowania wynika niezbicie, że orzeczenie to nie stwierdza popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., skoro nie doszło do procesowej weryfikacji faktu nadużycia uprawnień. Orzeczenie takie nie daje żadnych podstaw do ubiegania się o wznowienie postępowania pod pozorem, że należy ono do kategorii orzeczeń, z których wynika niemożność wydania wyroku skazującego. Tylko bowiem takie jednoznaczne ustalenie spełniałoby wymogi stawiane orzeczeniu, o jakim mowa w art. 541 k.p.k.

Sąd Najwyższy uznał zatem, że wnioskodawca nie wykazał, iż zachodzi podstawa wznowienia postępowania wymieniona w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.

Wobec powyższego bezprzedmiotowe stało się odnoszenie do licznych wniosków dowodowych zawartych we wniosku obrońcy.

Z uwagi na powyższe należało orzec jak w sentencji.